

Oroszország

57.

*Milyen szerepe van Oroszországnak a világ-gazdaságban?
Milyen ásványkincseket rejt Szibéria?*

Oroszország

Terület: 17 098 240 km²

Népesség: kb. 146 millió fő

Főváros: Moszkva

Államforma:

szövetségi köztársaság

Nagyhatalom

Oroszország a Föld legnagyobb országa, területe egész Európának több mint másfélszerese. Fővárosa, **Moszkva** (1. ábra) kontinensünk legnépesebb városa. Számos további „leg”-et lehetne még összegyűjteni Oroszországgal kapcsolatban, de például a gazdasági teljesítmény alapján nem tartozik a világ élvonalába. Az ország a 20. század második felében a Szovjetunió részeként a **világpolitika és a világ-gazdaság kulcsszereplője volt**, de az államalakulat széthullása után veszített nemzetközi súlyából. Bizonyos területeken (pl. a kőolaj-kitermelés) ugyanakkor továbbra is meghatározó szereplő maradt a világ-gazdaságban.

Népek közössége

Oroszország nemzetiségek sokaságának hazája. Közel **200 különböző népcsoport** él a hatalmas országban (pl. baskírok, tatárok). Jó néhány népcsoport a magáról elnevezett **tagköztársaság** lakója (pl. a csuvasok Csuvasföldön). Az ország népességének többsége **orosz**. A népesség **területi eloszlása rendkívül egyenlőtlen**. A lakosság kb. 80%-a a kellemesebb éghajlatú és fejlettebb gazdaságú európai ország részen él.

Végtelen tájak

Az Európa és Ázsia határát jelentő **Urál** (2. ábra) kettéosztja Oroszországot. A hegységtől nyugatra a **Kelet-európai-síkság** hátságokkal tagolt felszíne terül el. Északi részén tómedencék jelzik a jégkorszaki jég felszínformálását. Az ország ázsiai részét a végtelen **Szibéria** területe foglalja el. Ennek nyugati része a folyók által feltöltött **Nyugat-szibériai-alföld**, középső része pedig a **Közép-szibériai-fennsík**.

A **Volga** mint Európa leghosszabb folyója Oroszország európai részének fontos „ütőere”. Szibéria nagy folyói, az **Ob**, a **Jenyiszej** és a **Léna** a Jeges-óceánba ömlenek.

1. Számítsd ki, hányszor nagyobb Oroszország hazánkénál! Hányszor többen élnek ott, mint Magyarországon?
2. Mennyi Oroszország népsűrűsége? Mivel magyarázható az alacsony érték?
3. Gyűjts „leg”-eket Oroszországról!

1. ábra: Moszkva régi és új városrészei

4. Hasonlítsátok össze a Moszkváról készült két képet a padtársaddal (1. ábra)!

2. ábra: Az Urál – két kontinens határán

5. Olvasd le az atlasz térképéről, milyen ásványkincsek találhatók az Urálban!

Oroszország hatalmas területén a **hideg és a mérsékelt övezet** szinte minden éghajlata megtalálható.

Mezőgazdaság

Oroszország mezőgazdasági termelésének súlypontja a Kelet-európai-síkságra esik. A jó minőségű **feketeföld** és a száraz kontinentális éghajlat kedvez a **búza**, a **kukorica** és a **napraforgó** növekedésének. A szibériai tajgán **erdőgazdálkodással** foglalkoznak. Az északi tundrán jelentős mezőgazdasági tevékenységet nem folytatnak.

Az ipar gócpontjai

Oroszországnak nagy készletei vannak kőolajból, földgázból és kőszénből. A világ **legnagyobb földgáztermelője** az orosz Gazprom vállalat (3. ábra). A kőolaj- és földgázbányászat fő színtere Szibéria, ahonnan csővezetéseken keresztül szállítják el az energiahordozókat az ország többi részébe, illetve kivitelre. A nagy hideg és a fagyott talaj miatt a ki-termelés körülményes, és jelentős **környezetkárosítással** jár.

Oroszország nagy **iparvidékeinek** többsége az európai országrészen alakult ki. Az ország gazdasági életének központja **Moszkva**. A fővárosban a szolgáltatásoké a főszerep, de jelentős gépipari, könnyűipari (pl. textilipar) és élelmiszeripari üzemek is működnek itt.

Moszkva a világ egyik legszebb és legdrágább városa. Jellegzetes épületei – mint a Kreml vagy a Boldog Vazul-székesegyház (1. ábra) – a világörökség részét képezik. A több mint 12 milliós városban óriásiak a különbségek a szegények és a gazdagok körülményei között. Szállodái, éttermei a világ legdrágább helyei közé tartoznak.

3. ábra: A Gazprom székháza Szentpéterváron

4. ábra: Ipartelep az Urál lábánál

6. Keress az Urál térségében fekvő nagyvárosokat az atlasz térképéről!

7. Nevezd meg a nagy orosz iparvidékek kialakulásának fő tényezőit!

Szentpéterváron és környékén a modernebb ipari ágazatok (pl. az elektronikai ipar) jellemzőek. A városnak fekvéséből adódóan szoros kapcsolata van az európai országokkal. A **Volga mentén** a víz szerepét (ipari víz, vízenergia) kihasználva épültek fel a vegyipari üzemek, autógyárak (pl. Volgograd, Szamara, Togliatti). Az **Urál mentén** a helyben bányászott nyersanyagok (kőolaj, földgáz, vasérc, kálisó, színes- és nemesfémércek) feldolgozására épült ki iparvidék (4. ábra). Itt a nehézipari ágazatok túlsúlya jellemző.

Rendszerezd az ismereteidet!

Készíts gondolattérképet a felsorolt fogalmakból! Ki is egészítheted a fogalmak listáját.

Szibéria, Kelet-európai-síkság, Urál, feketekőszén, vasérc, színesfémércek, kőolaj és földgáz, Volga, Ob, Léna, oroszok, vegyes összetételű népesség, Moszkva, Szentpétervár, iparvidék, egyenlőtlen népességeloszlás, bányászat, környezetkárosítás, napraforgó, erdőgazdálkodás